

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.

Temeljem članka 8. Stavka 3. Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije i Odluke Hrvatske energetske regulatorne agencije o davanju suglasnosti na Pravila organiziranja tržišta električne energije klasa: XXX, urbroj: XXX. od XXXX. godine, HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o., 2015. godine, donio je

PRAVILA

ORGANIZIRANJA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1

Pravila organiziranja tržišta električne energije (u daljnjem tekstu: Pravila) izrađena su na temelju Zakona o energiji (»Narodne novine« br. 120/12, 14/14), članka 8. stavka 3. Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije i Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (»Narodne novine« br. 120/12) (u daljnjem tekstu: Energetski zakoni).

Članak 2

Ovim Pravilima uređuju se:

- postupci, načela i standardi u kojima HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. (u daljnjem tekstu: Operator tržišta) organizira tržište električne energije,
- prava i obveze tržišnih sudionika,
- međusobni odnosi između Operatora tržišta i sudionika na tržištu električne energije,
- pravila o organiziranju bilančnih grupa,
- međusobni odnosi između Operatora tržišta i voditelja bilančne grupe,
- međusobni odnosi između voditelja bilančne grupe i članova bilančne grupe,
- međusobni odnosi između Operatora tržišta i Operatora prijenosnog sustava,
- međusobni odnosi između Operatora tržišta i Operatora distribucijskog sustava,
- međusobni odnosi između Operatora tržišta i burze električne energije,
- planiranje rada tržišta za dan unaprijed i tijekom dana isporuke
- ostala pravila nužna za organiziranje tržišta električne energije.

Članak 3

Pravila su obvezujuća za sve sudionike na tržištu električne energije te za sve subjekte koji sudjeluju u postupcima i aktivnostima reguliranim ovim Pravilima.

Članak 4

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Pravilima imaju značenja utvrđena Energetskim zakonima.

(2) Pojedini izrazi u smislu ovih Pravila imaju sljedeće značenje:

- *bilančna grupa* je grupa koju čini jedan ili više članova bilančne grupe na tržištu električne energije za čije je odstupanje odgovoran voditelj bilančne grupe,
- *bilateralni raspored* je plan isporuke ili preuzimanja električne energije za dan isporuke temeljem sklopljenih ugovora između dva tržišna sudionika na ugovornom (bilateralnom) i organiziranom tržištu električne energije u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,
- *burza električne energije* je pravna osoba odgovorna za vođenje informacijskih sustava za organizirano trgovanje električnom energijom i kliring zaključene kupoprodaje električne energije članova burze električne energije (u daljnjem tekstu: Burza),
- *član bilančne grupe* je tržišni sudionik, operator sustava, Operator tržišta ili Burza
- *dan isporuke* je svaki dan od 00:00 sati do 24:00 sata u kojem se odvija stvarna isporuka električne energije,
- *dan trgovanja* je svaki dan od 00:00 sati do 24:00 sata koji neposredno prethodi danu isporuke,
- *EIC oznaka* (engl. *Energy Identification Coding scheme*) je jedinstvena oznaka sudionika na europskom tržištu energije koju izdaje ured za izdavanje EIC oznaka ,
- *ENTSO-E* (engl. *European Network of Transmission System Operators for Electricity*) je organizacija europskih operatora prijenosnih sustava za električnu energiju,
- *kompensacija* je električna energija kojom se nadomještava nenamjerno odstupanje razmjene hrvatskog elektroenergetskog sustava,
- *odstupanje bilančne grupe* je zbroj odstupanja članova bilančne grupe,
- *odstupanje člana bilančne grupe* je razlika između ostvarenja člana bilančne grupe i iznosa u ugovornom rasporedu člana bilančne grupe,
- *operatori sustava* su Operator prijenosnog sustava i Operator distribucijskog sustava,
- *plan rada sustava za dan isporuke* je plan ukupne proizvodnje, ukupne potrošnje i ukupne prekogranične razmjene hrvatskog elektroenergetskog sustava u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,
- *problematični opskrbljivač* je opskrbljivač koji s tržišta električne energije izlazi planirano, neplanirano ili uslijed ozbiljnog i kontinuiranog prekršaja narušava uvjete iz dozvole za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe,
- *program kompenzacije* je plan razmjene električne energije za kompenzaciju u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,
- sudionik na tržištu električne energije – elektroenergetski subjekt i druga pravna ili fizička osoba koja je registrirana za kupnju i/ili prodaju električne energije temeljem prava na sudjelovanje na tržištu električne energije u skladu sa Zakonom o tržištu električne energije i ovim pravilima (u daljnjem tekstu: tržišni sudionik),
- *tržišni plan* je zbirni plan kupoprodaje električne energije tržišnih sudionika za dan isporuke utvrđen temeljem ugovornih rasporeda u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,

- *ugovorni raspored* je raspored tržišnog sudionika za dan isporuke koji sadrži jedan ili više bilateralnih rasporeda tržišnog sudionika u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,
- *ugovorni raspored za gubitke* je raspored operatora sustava za dan isporuke koji sadrži plan nabave električne energije za pokriće gubitaka u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,
- *ugovorni raspored Burze* je raspored za dan isporuke koji sadrži svu zaključenu kupoprodaju električne energije članova Burze u rezoluciji 15 minuta ili višekratnika od 15 minuta,
- *voditelj bilančne grupe* je član bilančne grupe koji je odgovoran za odstupanje svoje bilančne grupe.

II. TRŽIŠNI SUDIONICI

PROIZVOĐAČ

Članak 5

Proizvođač električnu energiju može kupiti od proizvođača, trgovca, opskrbljivača, od Burze ili na način da je uveze preko granica Republike Hrvatske.

Članak 6

Proizvođač može prodati električnu energiju trgovcu, opskrbljivaču, drugom proizvođaču, Burzi ili na način da ju izveze preko granica Republike Hrvatske.

Članak 7

(1) Proizvođač može trgovati električnom energijom s Operatorom prijenosnog sustava u svrhu pružanja pomoćnih usluga, električne energije uravnoteženja, kompenzacije i za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži.

(2) Proizvođač može trgovati električnom energijom s Operatorom distribucijskog sustava za pomoćne usluge u distribucijskoj mreži i za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži.

Članak 8

Povlašteni proizvođač u sustavu poticaja, prodaje električnu energiju sukladno podzakonskim aktima koji reguliraju područje obnovljivih izvora energije i kogeneracije i temeljem ugovora o otkupu električne energije sklopljenog s Operatorom tržišta.

OPSKRBLJIVAČ

Članak 9

Opskrbljivač može kupiti električnu energiju od proizvođača, trgovca, drugog opskrbljivača, od Burze ili na način da je uveze preko granica Republike Hrvatske.

Članak 10

Opskrbljivač može prodati električnu energiju krajnjim kupcima, trgovcu, proizvođaču, drugom opskrbljivaču, Burzi ili na način da ju izveze preko granica Republike Hrvatske.

Članak 11

(1) Opskrbljivač može trgovati električnom energijom s Operatorom prijenosnog sustava u svrhu pružanja pomoćnih usluga, električne energije uravnoteženja, kompenzacije i za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži.

(2) Opskrbljivač može trgovati električnom energijom s Operatorom distribucijskog sustava za pomoćne usluge u distribucijskoj mreži i za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži.

Članak 12

Opskrbljivač je dužan preuzimati električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije u skladu s propisima kojima se uređuje otkup električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije.

TRGOVAC

Članak 13

Trgovac može kupiti električnu energiju od proizvođača, opskrbljivača, drugog trgovca, od Burze ili na način da ju uveze preko granica Republike Hrvatske.

Članak 14

Trgovac može prodati električnu energiju, opskrbljivaču, proizvođaču, drugom trgovcu, Burzi ili na način da ju izveze preko granica Republike Hrvatske.

Članak 15

(1) Trgovac može trgovati električnom energijom s Operatorom prijenosnog sustava u svrhu pružanja pomoćnih usluga, električne energije uravnoteženja, kompenzacije i za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži.

(2) Trgovac može trgovati električnom energijom s Operatorom distribucijskog sustava za pomoćne usluge u distribucijskoj mreži i za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži.

III. OPERATORI SUSTAVA

OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA

Članak 16

Operator prijenosnog sustava može trgovati električnom energijom s tržišnim sudionicima, s Burzom ili preko granica Republike Hrvatske za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, kompenzaciju, nabavu pomoćnih usluga u prijenosnoj mreži i za uravnoteženje sustava

OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA

Članak 17

Operator distribucijskog sustava može trgovati električnom energijom s tržišnim sudionicima, s Burzom ili preko granica Republike Hrvatske za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži i nabavu pomoćnih usluga u distribucijskoj mreži.

IV. BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Članak 18

Burza pruža uslugu anonimnog trgovanja električnom energijom putem informacijskog sustava za trgovanje električnom energijom članovima burze (u daljnjem tekstu: trgovačka platforma).

Članak 19

(1) Član Burze može postati tržišni sudionik koji ima pravo sudjelovanja na tržištu električne energije i operatori sustava.

(2) Tržišni sudionik i operator sustava koji namjerava postati član Burze obavezan je s Burzom sklopiti ugovor prema Pravilima trgovanja na burzi električne energije.

Članak 20

Pravila trgovanja na burzi električne energije donosi Burza i objavljuje ih na svojim internetskim stranicama.

Članak 21

Operator tržišta dužan je u najkraćem roku obavijestiti Burzu u slučaju da tržišni sudionik izgubi pravo sudjelovanja na tržištu električne energije.

IV. UREĐIVANJE ODNOSA IZMEĐU TRŽIŠNOG SUDIONIKA I OPERATORA TRŽIŠTA

Članak 22

- (1) Tržišni sudionik koji namjerava sudjelovati na tržištu električne energije obvezan je s Operatorom tržišta sklopiti Ugovor o sudjelovanju na tržištu električne energije kojim se reguliraju prava i obveze između tržišnog sudionika i Operatora tržišta.
- (2) Tržišni sudionik podnosi Operatoru tržišta zahtjev za sklapanje Ugovora o sudjelovanju na tržištu električne energije.

Članak 23

Prije podnošenja zahtjeva iz članka 22. ovih Pravila tržišni sudionik je obvezan:

- (1) ishoditi dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti od Hrvatske energetske regulatorne agencije (u daljnjem tekstu: Agencija),
- (2) EIC oznaku u uredu za izdavanje EIC oznaka koji se nalazi u Operatoru prijenosnog sustava,
- (3) ugovorno urediti odgovornost za odstupanje:
- ili kao voditelj bilančne grupe sklopiti Ugovor o odgovornosti za odstupanje s Operatorom prijenosnog sustava kojim se uređuje odgovornost voditelja bilančne grupe za odstupanje bilančne grupe,
 - ili kao član bilančne grupe sklopiti ugovor o članstvu u bilančnoj grupi s voditeljem bilančne grupe kojim se odgovornost za odstupanje tržišnog sudionika prenosi na voditelja bilančne grupe,
- (4) uz Ugovore iz stavka 3. ovog članka i članka 22., svaki opskrbljivač dužan je s Operatorom tržišta sklopiti ugovore kojima se reguliraju odnosi između opskrbljivača i Operatora tržišta vezano uz obveze opskrbljivača u sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije.

Članak 24

- (1) Tržišni sudionik dužan je Operatoru tržišta plaćati naknadu za organiziranje tržišta koju određuje Agencija sukladno Zakonu o tržištu električne energije.
- (2) Tržišni sudionik dužan je u roku od 10 dana od dana sklapanja Ugovora iz članka 22. dostaviti Operatoru tržišta tražena sredstva osiguranja plaćanja. Operator tržišta će predmetnim ugovorom s tržišnim sudionikom urediti sve uvjete po kojima je tržišni sudionik dužan predati sredstvo osiguranja plaćanja, visinu sredstva osiguranja plaćanja, pravne učinke propusta dostave sredstva osiguranja plaćanja, uvjete aktiviranja sredstva osiguranja plaćanja kao i ostale potrebne uvjete.

Članak 25

Ugovorom iz članka 22. ovih Pravila, osim elemenata iz članka 24., uređuje se:

- način dostave podataka radi vođenja zakonom utvrđenih evidencija,
- način dostave i razmjene ostalih podataka,
- način međusobnog izvještavanja,

- trajanje i raskid ugovora,
- ostali međusobni odnosi.

Članak 26

Tržišni sudionik koji namjerava raskinuti Ugovor iz članka 22, dužan je Operatoru tržišta podnijeti zahtjev za raskid Ugovora o sudjelovanju na tržištu električne energije.

Članak 27

Operator tržišta dužan je obavijestiti Agenciju, Operatora prijenosnog sustava i Operatora distribucijskog sustava o tržišnom sudioniku koji je stekao pravo za sudjelovanje na tržištu električne energije sukladno članku 22. ovih Pravila.

Članak 28

(1) Problematični opskrbljivač koji izlazi s tržišta električne energije planirano, dužan je o namjeri izlaska s tržišta obavijestiti pisanim putem Operatora tržišta, Operatora prijenosnog sustava, Operatora distribucijskog sustava, Agenciju te sve krajnje kupce s kojima ima sklopljen Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca najmanje 60 dana prije planiranog izlaska.

(2) Problematični opskrbljivač je dužan prije izlaska s tržišta raskinuti sve ugovorne odnose s Operatorom tržišta, Operatorom prijenosnog sustava i Operatorom distribucijskog sustava.

Članak 29

Operator tržišta i Operator prijenosnog sustava raskidaju sve ugovorne odnose s problematičnim opskrbljivačem u slučaju kada više nije u mogućnosti opskrbljivati krajnjeg kupca zbog stečaja ili insolventnosti ili ozbiljnog poremećaja na tržištu električne energije te u slučaju privremenog ili trajnog oduzimanja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti od strane Agencije.

V. MODEL BILANČNIH GRUPA

Članak 30

Na tržištu električne energije postoje sljedeće bilančne grupe:

- tržišne bilančne grupe,
- bilančna grupa operatora prijenosnog sustava,
- bilančna grupa operatora distribucijskog sustava,
- bilančna grupa burze električne energije,
- EKO bilančna grupa

Članak 31

Operator tržišta vodi Registar bilančnih grupa te ga objavljuje na svojim internetskim stranicama.

EKO BILANČNA GRUPA

Članak 32

(1) Voditelj EKO bilančne grupe je Operator tržišta.

(2) Operator tržišta zadužen je za otkupljivanje električne energije od povlaštenih proizvođača u sustavu poticaja koji obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije, a koje imaju pravo na poticajnu cijenu sukladno sklopljenim ugovorima o otkupu električne energije temeljem Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (Narodne novine, broj 33/07), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (Narodne novine, br. 63/12, 121/12 i 144/12) i Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (Narodne novine, br. 133/13, 151/13, 20/14 i 107/14) te pravo na zajamčenu otkupnu cijenu temeljem ugovora o otkupu električne energije te za planiranje proizvodnje i prodaju te električne energije.

(3) Članovi bilančne grupe operatora tržišta su povlašteni proizvođači koji zadovoljavaju uvjete iz prethodnog stavka.

TRŽIŠNA BILANČNA GRUPA

Članak 33

Članovi tržišne bilančne grupe su proizvođači, trgovci i opskrbljivači. Ne postoji ograničenje u odnosu na broj članova i na vrstu članova unutar jedne tržišne bilančne grupe.

Članak 34

(1) Tržišna bilančna grupa je grupa koju čine jedan ili više tržišnih sudionika, odnosno članova bilančne grupe od kojih je jedan voditelj te bilančne grupe.

(2) Svaki tržišni sudionik obavezan je biti član tržišne bilančne grupe te može biti član samo jedne tržišne bilančne grupe.

(3) Tržišni sudionik može osnovati tržišnu bilančnu grupu ili je dužan pridružiti se postojećoj tržišnoj bilančnoj grupi.

BILANČNA GRUPA OPERATORA SUSTAVA

Članak 35

(1) Jedini član bilančne grupe Operatora prijenosnog sustava je Operator prijenosnog sustava koji je ujedno i voditelj te bilančne grupe.

(2) Jedini član bilančne grupe Operatora distribucijskog sustava je Operator distribucijskog sustava koji je ujedno i voditelj te bilančne grupe.

Članak 36

Operator prijenosnog sustava i Operator distribucijskog sustava obvezni su sklopiti s Operatorom tržišta ugovor kojim se reguliraju međusobni odnosi, koji su u neposrednoj vezi s odvijanjem aktivnosti na tržištu električne energije i zakonskim obvezama Operatora tržišta, Operatora prijenosnog sustava i Operatora distribucijskog sustava.

Članak 37

Ugovorom iz članka 36. ovih Pravila uređuje se:

- način dostave podataka radi vođenja zakonom utvrđenih evidencija,
- način dostave ugovornih rasporeda,
- uvjeti i visina sredstva osiguranja plaćanja vezano uz energiju uravnoteženja,
- način dostave potvrde o usklađenosti ugovora o opskrbi povlaštenog kupca s ugovorom o korištenju mreže povlaštenog kupca,
- način dostave obračunskih podataka za pojedine tržišne sudionike,
- način dostave obračunskih podataka o preuzetoj električnoj energiji od povlaštenih proizvođača radi obračuna i jamstva podrijetla električne energije,
- za Operatora prijenosnog sustava način dostave podataka o dodijeljenim prekograničnim prijenosnim kapacitetima po granicama Republike Hrvatske,
- način dostave podataka radi obračuna energije odstupanja bilančne grupe,
- način međusobne razmjene informacija i međusobnog izvještavanja,
- trajanje i raskid sporazuma,
- ostali međusobni odnosi.

BILANČNA GRUPA BURZE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Članak 38

Jedini član bilančne grupe burze električne energije je Burza koja je ujedno i voditelj te bilančne grupe.

Članak 39

Burza je obvezna sklopiti s Operatorom tržišta ugovor kojim se reguliraju međusobni odnosi, koji su u neposrednoj vezi s odvijanjem aktivnosti na tržištu električne energije i zakonskim obvezama Operatora tržišta.

Članak 40

Ugovorom iz članka 39. ovih Pravila uređuje se:

- način dostave podataka radi vođenja zakonom utvrđenih evidencija,
- način dostave ugovornih rasporeda,
- način međusobne razmjene informacija i međusobnog izvještavanja,
- trajanje i raskid sporazuma,
- ostali međusobni odnosi.

*UREĐIVANJE ODNOSA IZMEĐU VODITELJA BILANČNE GRUPE I OPERATORA
PRIJENOSNOG SUSTAVA*

Članak 41

(1) Tržišni sudionik koji namjerava postati voditelj bilančne grupe dužan je s Operatorom prijenosnog sustava sklopiti Ugovor o odgovornosti za odstupanje kojim se uređuje odgovornost voditelja bilančne grupe za odstupanje bilančne grupe.

(2) Burza kao voditelj bilančne grupe burza električne energije sukladno članku 71. stavku 4. ima uvijek uravnoteženi ugovorni raspored te stoga nema obvezu sklapanja Ugovora o odstupanju s Operatorom prijenosnog sustava.

Članak 42

Sklapanjem Ugovora o odgovornosti za odstupanje, tržišni sudionik postaje voditelj bilančne grupe i odgovoran za odstupanje bilančne grupe o čemu operator prijenosnog sustava obavještava operatora tržišta.

Članak 43

Voditelj bilančne grupe koji namjerava raskinuti Ugovor iz članka 41. ovih Pravila, dužan je Operatoru prijenosnog sustava dostaviti zahtjev za raskid Ugovora o odstupanju te o tome bez odgode obavijestiti ostale članove tržišne bilančne grupe i Operatora tržišta.

*UREĐIVANJE ODNOSA IZMEĐU ČLANA BILANČNE GRUPE I VODITELJA
BILANČNE GRUPE*

Članak 44

(1) Tržišni sudionik koji namjerava postati član tržišne bilančne grupe dužan je s voditeljem bilančne grupe sklopiti Ugovor o članstvu u bilančnoj grupi kojim se uređuju međusobni odnosi unutar tržišne bilančne grupe.

(2) Voditelj bilančne grupe je dužan dostaviti Operatoru tržišta Ugovor iz stavka 1. ovog članka.

Članak 45

Ugovorom iz članka 44. ovih Pravila uređuje se:

- datum početka primjene Ugovora koji mora biti prvi dan u mjesecu,
- datum raskida Ugovora koji mora biti zadnji dan u mjesecu,
- odredbu o obvezi voditelja bilančne grupe o preuzimanju financijske odgovornosti za odstupanje članova bilančne grupe,
- način dostave i razmjene podataka,
- način međusobnog izvještavanja,
- odredbe o trajanju i raskidu ugovora,

- uređenje ostalih međusobnih odnosa.

Članak 46

Odredbe Ugovora o članstvu u bilančnoj grupi ne smiju biti u suprotnosti s odredbama ovih Pravila.

ČLANSTVO U TRŽIŠNIM BILANČNIM GRUPAMA

Članak 47

(1) Tržišni sudionik koji namjerava promijeniti članstvo u tržišnoj bilančnoj grupi na način da promjeni status iz člana bilančne grupe u voditelja bilančne grupe, dužan je raskinuti Ugovor o članstvu u bilančnoj grupi s voditeljem postojeće tržišne bilančne grupe i s Operatorom prijenosnog sustava sklopiti Ugovor o odgovornosti za odstupanje.

(2) Tržišni sudionik je uz Ugovor o odgovornosti za odstupanje Operatoru tržišta dužan priložiti i potvrdu o raskidu Ugovora o članstvu u postojećoj bilančnoj grupi.

Članak 48

(1) Tržišni sudionik koji namjerava promijeniti članstvo u tržišnoj bilančnoj grupi na način da članstvo u jednoj tržišnoj bilančnoj grupi zamjeni članstvom u drugoj tržišnoj bilančnoj grupi, dužan je raskinuti Ugovor o članstvu u bilančnoj grupi s voditeljem bilančne grupe iz koje istupa i s voditeljem bilančne grupe kojoj pristupa sklopiti Ugovor o članstvu u bilančnoj grupi.

(2) Voditelj bilančne grupe kojoj tržišni sudionik pristupa dužan je dostaviti Operatoru tržišta Ugovor o članstvu u bilančnoj grupi kojoj pristupa i potvrdu o raskidu Ugovora o članstvu u bilančnoj grupi tržišnog sudionika s voditeljem bilančne grupe iz koje istupa.

Članak 49

(1) Tržišni sudionik koji namjerava promijeniti članstvo u tržišnoj bilančnoj grupi na način da promjeni status iz voditelja bilančne grupe u člana bilančne grupe, dužan je s Operatorom prijenosnog sustava raskinuti Ugovor o odgovornosti za odstupanje.

(2) Voditelj bilančne grupe kojoj tržišni sudionik pristupa dužan je Operatoru tržišta dostaviti Ugovor o članstvu u bilančnoj grupi sklopljen s tržišnim sudionikom.

Članak 50

(1) Temeljem Ugovora o članstvu u bilančnoj grupi koji su dostavljeni Operatoru tržišta do 12. dana u tekućem mjesecu, promjena statusa će biti provedena s prvim danom u mjesecu koji slijedi.

(2) Temeljem Ugovora o članstvu u bilančnoj grupi koji su dostavljeni Operatoru tržišta nakon 12. dana u tekućem mjesecu, promjena statusa će biti provedena s prvim danom drugog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca zaprimanja zahtjeva za članstvom u bilančnoj grupi.

Članak 51

(1) Prestankom sudjelovanja na tržištu električne energije tržišnog sudionika koji ima status voditelja bilančne grupe, članovi te tržišne bilančne grupe ukoliko žele nastaviti sudjelovati na tržištu električne energije dužni su postati voditelji svojih tržišnih bilančnih grupa ili se pridružiti nekoj od postojećih tržišnih bilančnih grupa.

(2) Operator tržišta će u najkraćem mogućem roku o svim promjenama u bilančnim grupama obavijestiti Operatora prijenosnog sustava.

VI. EVIDENCIJA UGOVORNIH OBVEZA

Članak 52

Operator tržišta, sukladno Zakonu o tržištu električne energije, evidentira ugovore i ugovorne obveze koje proizlaze iz sljedećih ugovora sklopljenih na tržištu električne energije:

- (1) ugovora o opskrbi,
- (2) ugovora o kupoprodaji električne energije,
- (3) ugovora vezanih uz sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije,
- (4) ugovora o nabavi električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži,
- (5) ugovora o nabavi električne energije za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži,
- (6) ugovora o kompenzaciji
- (7) ugovora o pružanju pomoćnih usluga,
- (8) ugovora o energiji uravnoteženja,
- (9) ugovora o odstupanju,
- (10) ugovora o članstvu u bilančnoj grupi,
- (11) ugovora o sudjelovanju na tržištu električne energije,
- (12) ugovora o uređivanju odnosa između operatora sustava i opskrbljivača.

Članak 53

Operator prijenosnog sustava dostavlja Operatoru tržišta podatke o ugovornim obvezama koje proizlaze iz sklopljenih ugovora navedenih u članku 52., točka 4., 6., 7, 8, 9 i 12. ovih Pravila, na način i u rokovima utvrđenim Ugovorom iz članka 36. ovih Pravila.

Članak 54

Operator distribucijskog sustava dostavlja Operatoru tržišta podatke o ugovornim obvezama koje proizlaze iz sklopljenih ugovora navedenih u članku 52., točka 5., 7. i 12. ovih Pravila, na način i u rokovima utvrđenim Ugovorom iz članka 36. ovih Pravila.

VII. UGOVORNI RASPOREDI

Članak 55

Ugovorni raspored proizvođača sadrži:

- plan proizvodnje električne energije u vlastitim proizvodnim objektima,
- plan kupoprodaje električne energije raspoređene po tržišnim sudionicima te granicama Republike Hrvatske posebno za uvoz i posebno za izvoz,
- plan kupoprodaje električne energije zaključene na Burzi,
- plan kupoprodaje električne energije s Operatorom prijenosnog sustava
- plan kupoprodaje električne energije s Operatorom distribucijskog sustava

Članak 56

Ugovorni raspored opskrbljivača sadrži:

- plan isporuke električne energije sumarno za kupce,
- raspored preuzimanja udjela električne energije proizvedene od povlaštenih proizvođača u sustavu poticaja,
- plan kupoprodaje električne energije raspoređene po tržišnim sudionicima te granicama Republike Hrvatske posebno za uvoz i posebno za izvoz,
- plan kupoprodaje električne energije zaključene na Burzi,
- plan kupoprodaje električne energije s Operatorom prijenosnog sustava
- plan kupoprodaje električne energije s Operatorom distribucijskog sustava

Članak 57

Ugovorni raspored trgovca sadrži:

- plan kupoprodaje električne energije raspoređene po granicama Republike Hrvatske posebno za uvoz i posebno za izvoz,
- plan kupoprodaje električne energije raspoređene po tržišnim sudionicima,
- plan kupoprodaje električne energije zaključene na Burzi,
- plan kupoprodaje električne energije s Operatorom prijenosnog sustava
- plan kupoprodaje električne energije s Operatorom distribucijskog sustava

Članak 58

Ugovorni raspored Operatora prijenosnog sustava sadrži plan kupoprodaje električne energije zaključene na Burzi ili bilateralno s ostalim tržišnim sudionicima i drugim operatorima prijenosnog sustava posebno za:

- pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži,
- uravnoteženje sustava i
- provedbu programa kompenzacije.

- pomoćne usluge

Članak 59

Ugovorni raspored Operatora distribucijskog sustava sadrži plan kupoprodaje električne energije zaključene na Burzi ili bilateralno s ostalim tržišnim sudionicima za pokriće gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži i za pomoćne usluge.

Članak 60

Ugovorni raspored Burze sadrži plan kupoprodaje svih zaključenih transakcija članova Burze na trgovačkoj platformi.

Članak 61

Svi iznosi u ugovornom rasporedu koji se odnose na prekograničnu kupoprodaju električne energije moraju biti izraženi u MWh/h i zaokruženi na cijeli broj.

Članak 62

Svi iznosi u ugovornom rasporedu koji se odnose na kupoprodaju električne energije unutar granica Republike Hrvatske moraju biti izraženi u MWh/h i zaokruženi na tri decimalna mjesta.

Članak 63

U bilateralnom rasporedu, koji je sastavni dio ugovornog rasporeda, mora biti naveden tržišni sudionik koji prema ugovoru isporučuje električnu energiju i tržišni sudionik koji prema ugovoru preuzima električnu energiju.

Članak 64

Dostavljeni ugovorni raspored mora biti uravnotežen tako da plan ukupnog preuzimanja i/ili proizvodnje električne energije odgovara planu ukupne isporuke električne energije.

Članak 65

Bilateralni raspored koji se odnosi na prekograničnu kupoprodaju električne energije mora biti u skladu s dodijeljenim prekograničnim prijenosnim kapacitetom na granicama Republike Hrvatske.

Članak 66

Svaki tržišni sudionik koji sklapa ugovor o opskrbi krajnjeg kupca i/ili ugovor o kupoprodaji električne energije mora po završetku trgovanja biti sposoban ispuniti sve ugovorne obveze isporuke odnosno preuzimanja električne energije.

VIII. PLANIRANJE RADA TRŽIŠTA ZA DAN UNAPRIJED

Članak 67

Najkasnije do 12:30 sati u danu trgovanja Operator prijenosnog sustava dostavlja Operatoru tržišta:

- popis potvrđenih bilateralnih rasporeda na dugoročnim prijenosnim prekograničnim kapacitetima,
- popis dodijeljenih prekograničnih prijenosnih kapaciteta iskazano po tržišnim sudionicima, državnim granicama, smjeru prijenosa električne energije i vremenskom razdoblju, na način utvrđen Ugovorom iz članka 36. ovih Pravila.

Članak 68

Najkasnije do 14:00 sati u danu trgovanja voditelji bilančne grupe dostavljaju Operatoru tržišta ugovorne rasporede članova bilančne grupe za dan isporuke.

Članak 69

Do 14:15 sati u danu trgovanja Operator tržišta:

- provjerava obvezne elemente, uravnoteženost i usklađenost s potvrđenim bilateralnim rasporedima na dugoročnim prijenosnim prekograničnim kapacitetima te dodijeljenim kratkoročnim prekograničnim prijenosnim kapacitetima svakog ugovornog rasporeda kao i međusobnu usklađenost ugovornih rasporeda za dan isporuke,
- u slučaju potrebnih ispravaka ugovornog rasporeda traži ispravak od voditelja bilančne grupe na kojeg se ispravak odnosi.

Članak 70

Do 14:30 sati u danu trgovanja voditelj bilančne grupe dužan je Operatoru tržišta dostaviti ispravljene ugovorne rasporede za dan isporuke.

Članak 71

(1) U slučaju neusklađenosti ugovornih rasporeda nakon isteka vremenskog roka iz članka 70. ovih Pravila, Operator tržišta postupa na sljedeći način:

- ako dostavljeni ugovorni rasporedi ne prikazuju isporuku električne energije u istom smjeru, za razmatrane iznose u ugovornim rasporedima unosi nule,
- ako dostavljeni ugovorni rasporedi prikazuju isporuku električne energije u istom smjeru, za razmatrane iznose u ugovornim rasporedima unosi manju vrijednost po apsolutnom iznosu.

(2) Operator tržišta dužan je voditelju bilančne grupe bez odgode dostaviti izmijenjeni ugovorni raspored iz stavka 1. ovog članka.

(3) Izmijenjeni ugovorni raspored iz stavka 1. ovog članka Operator tržišta uvrštava u Tržišni plan.

(4) U slučaju neusklađenosti ugovornih rasporeda između bilančne grupe burze električne energije i neke druge bilančne grupe, za razmatrane iznose u ugovornom rasporedu bilančne grupe unose se vrijednosti iz ugovornog rasporeda bilančne grupe burze električne energije.

Članak 72

Do 14:45 sati u danu trgovanja Operator tržišta dostavlja Operatoru prijenosnog sustava tržišni plan.

Članak 73

(1) Ako program razmjene hrvatskog elektroenergetskog sustava sa susjednim operatorima prijenosnog sustava nije usklađen, Operator prijenosnog sustava dužan je obavijestiti voditelja bilančne grupe o zahtijevanim promjenama ugovornih rasporeda.

(2) Voditelj bilančne grupe dužan je Operatoru prijenosnog sustava i Operatoru tržišta bez odgode dostaviti ispravljene ugovorne rasporede članova bilančne grupe temeljem kojih Operator tržišta izrađuje ispravljeni tržišni plan te ga dostavlja Operatoru prijenosnog sustava.

(3) Ako voditelj bilančne grupe ne dostavi ispravljene ugovorne rasporede, Operator prijenosnog sustava ispravlja ugovorne rasporede sukladno propisanim procedurama iz Radnog priručnika ENTSO-E te ga bez odgode dostavlja Operatoru tržišta.

IX. IZMJENE UGOVORNOG RASPOREDA TIJEKOM DANA ISPORUKE

Članak 74

(1) U slučaju izmjene prekogranične kupoprodaje električne energije voditelj bilančne grupe mora zahtijevati od Operatora prijenosnog sustava izmjenu ugovornog rasporeda člana bilančne grupe tijekom dana isporuke u skladu s Pravilnikom o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta te određenim priložima.

(2) U slučaju izmjene kupoprodaje električne energije unutar granica Republike Hrvatske voditelj bilančne grupe mora dostaviti Operatoru tržišta izmijenjenu verziju ugovornog rasporeda člana bilančne grupe tijekom dana isporuke najkasnije četrdeset i osam (48) sati nakon razdoblja na koje se izmjena odnosi, a koja sadrži i zadnje odobrene izmjene prekogranične kupoprodaje od strane Operatora prijenosnog sustava.

Članak 75

(1) Ako se izmjena ugovornog rasporeda odnosi na trgovinu preko granica Republike Hrvatske, Operator prijenosnog sustava odobrit će izmjenu ugovornog rasporeda ako su s traženom izmjenom suglasne ugovorne strane iz ugovora o kupoprodaji električne energije te operatori prijenosnog sustava s obje strane državne granice.

(2) Ako se izmjena ugovornog rasporeda odnosi na trgovinu unutar granica Republike Hrvatske Operator tržišta odobrit će izmjenu ugovornog rasporeda ako su s traženom

izmjenom suglasne ugovorne strane iz ugovora o kupoprodaji električne energije, najkasnije tokom idućeg radnog dana nakon roka iz članka 74., stavak 2.

Članak 76

(1) Operator prijenosnog sustava može odbiti traženu izmjenu ugovornog rasporeda prekogranične kupoprodaje električne energije zbog ograničenih tehničkih ili pogonskih mogućnosti elektroenergetskog sustava.

(2) Voditelju bilančne grupe kojem je odbijena izmjena ugovornog rasporeda člana bilančne grupe, Operator prijenosnog sustava dužan je obrazložiti razloge odbijanja.

(3) Voditelju bilančne grupe kojem je odbijena izmjena ugovornog rasporeda kupoprodaje električne energije unutar granica Republike Hrvatske člana bilančne grupe, Operator tržišta dužan je obrazložiti razloge odbijanja

Članak 77

Najkasnije do 12:00 sati sljedećeg dana Operator prijenosnog sustava dostavlja Operatoru tržišta sve odobrene izmijenjene ugovorne rasporede tijekom dana isporuke.

Članak 78

Sve odobrene izmjene ugovornih rasporeda iz članka 75. i članka 77. ovih Pravila moraju biti u skladu s odredbama ovih Pravila.

X. NADZOR

Članak 79

Upravni nadzor nad provedbom ovih Pravila provodi ministarstvo nadležno za energetiku.

Članak 80

Nadzor nad radom Operatora tržišta provodi Hrvatska energetska regulatorna agencija.

XI. IZMJENE I DOPUNE PRAVILA

Članak 81

(1) Operator tržišta može pokrenuti postupak izmjene i dopune Pravila na vlastitu inicijativu, na temelju prijedloga Hrvatske energetske regulatorne agencije, tržišnog sudionika, Operatora prijenosnog sustava ili Operatora distribucijskog sustava te u slučaju promjene pravne regulative na kojoj se temelje Pravila.

(2) Predlagatelji izmjena i dopuna Pravila iz prethodnog stavka ovog članka dostavljaju Operatoru tržišta obrazloženi prijedlog za izmjenu i dopunu Pravila u pisanom obliku.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 82

(1) U razdoblju dok se isti energetska subjekt nalazi u ulozi operatora distribucijskog sustava i opskrbljivača u okviru javne usluge, taj energetska subjekt nastupa na tržištu električne energije kao jedinstvena bilančna grupa operatora distribucijskog sustava.

(2) Ugovorni raspored bilančne grupe iz stavka 1. ovog članka sadrži podatke propisane u članku 56. i članku 59. ovih Pravila.

Članak 83

Vremenska rezolucija bilateralnog rasporeda iz članka 4., stavka 2. propisuje se objavom na web stranicama Operatora prijenosnog sustava i Operatora tržišta

Članak 84

Ograničenje i privremena obustava primjene ovih Pravila moguća je samo u okolnostima više sile definirane Zakonom o energiji.

Članak 85

Ova Pravila tumači Operator tržišta.

Članak 86

(1) Sporove koji mogu nastati iz ovih Pravila u vezi s obavljanjem organiziranja tržišta električne energije kao javne usluge, rješava Agencija.

(2) Odluka Agencije iz prethodnog stavka ovog članka konačna je i protiv nje nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor.

Članak 87

Danom stupanja na snagu ovih Pravila prestaju se primjenjivati Pravila djelovanja tržišta električne energije (»Narodne novine« br. 135/06, 146/10, 90/12).

Članak 88

Ova Pravila objavljuju se u »Narodnim novinama«, a stupaju na snagu 01. travnja. 2016., osim odredbi članaka od 18. do 21. i članaka od 38. do 40. te članka 41. stavak 2. ovih Pravila, koje stupaju na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

Direktor

Boris Abramović